

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” H. Meltzer, Sibiu.

Foaie politică.

Apare în fiecare Duminică.

INSERTATE:

se primesc la **biroul administrației**, (str. Măcelarilor nr. 12).

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani a treia-ora 10 bani.

Hoție cutezătoare.

Multe feluri de hoții și tâlhării se întâmplă în lume, dar' o încercare de jăfuire, ca aceea pe care ne-o arată chipul nostru de azi, rar s'a dat să se întâmple.

Faptul s'a petrecut zilele trecute în comuna Vaal de dincolo de Dunăre (Ungaria). Femeia medicului cercual de acolo fusese la o prietină și era spre înserate, când se întorcea acasă. De-odată la un loc mai sin-

guratic i a sărit înainte un bărbat și i-a aruncat un ghilț în grumazi, voind să o amuțească și să o toporească la pământ. Scopul hoțului a fost, ca într'un minut să rupă cu carne cu tot cerceii din urechile femeii, știind că cerceii sunt cu pietri prețioase de diamant.

Femeia în primul moment a încremenit, dar' venindu-și în ori a început să strige după ajutor. Hoțul atunci a început să o toace

în cap cu bâta, dar' văzând că se apropie un gendarm, a luat-o la fugă și a dispărut în întunecime. Mai târziu însă a fost prins. El e o calfă de bărdaș Așenbrener și acum stă la răcoare.

Femeia medicului a scăpat cu spaima și cu câteva răni. Chipul nostru ne arată momentul de atac al hoțului, cu ghilțul și bâta.

„Călimdarul Poporului“ pe 1907,

a apărut cu cuprins bogat, atât calendaristic-statistic, cât și literar. Afară de partea calendaristică cuprinde statistica instituțiilor noastre culturale-bisericești-economice, (biserici, școli, reuniuni etc.) după cele mai noue date.

Partea literară bine îngrijită, cuprinde: Răspândirea Românilor. Colinde. Preotul ca păscălitor (Anecdota). Despre răni (Din medicina populară). Impărație țigănească (Anecdota în versuri). Cum trăiesc studenții din Blaj? Dumnezeu (Poveste), apoi poezii populare, articoli economici, poezii, glume ilustrate etc. și *Răvașul*, întâmplări de peste an dela noi și din străinătate.

Călimdarul e împodobit cu multe *ilustrații*, între cari amintim portretele Regelui și Reginei României, al metropoliților Șaguna și Meșianu, a dep. dietal Dr. Teodor Mihali, a poetului O. Goga etc. *Tîrgurile* sunt în ordine alfabetică și fără greșeli.

Prețul 40 bani și 5 bani porto. Se află de vânzare la librăria „Foi Poporului“, Sibiu (str. Măcelarilor nr. 12) și la librăriile dela noi. Revânzătorilor se dă rabat convenit.

Dieta și proiecte de legi.

Ședința a doua a dietei s'a ținut, cum am vestit, Vineri, săptămâna trecută, în 12 Oct. c.

Trei lucruri mai însemnate s'au petrecut în aceasta ședință, cari ne interesează:

Ministrul de comerț, Kossuth a prezentat dietei 5 proiecte de legi.

Deputatul naționalist slovac *Skiciac* a făcut înștiințare, că a fost jignit în dreptul său de imunitate, ca deputat — și

Ministrul Wekerle, ca ministru de finanțe, a prezentat proiectul de buget, adică venitele și cheltuielile țării, pe 1907 și și a ținut espozeul (vorbierea) prin care a tâlmăcit pozițiile din buget.

Se le luăm pe rând.

La începutul ședinței, după unele formalități s'a ăscultat ministrul Kossuth și a prezentat 5 proiecte de lege de interes economic și social. Ele sunt următoarele: despre asigurarea lucrătorilor; despre dezvoltarea industriei; despre ajutorarea navigațiunii ungare; despre folosirea și controlarea măsurilor și despre statistica comercială din afară de patrie.

Ci-că aceste proiecte, dacă se vor vota, vor vindeca multe rele din țara acesta. Așa cred șovinistii »părinți ai patriei« și de aceea au și »elenezluit« pe Kossuth. Dar' se pare, că nu va fi tocmai așa, deoarece-ce cercurile neguțătorești și socialiști nu sunt de loc mulțumiți cu ele. Vom cunoaște cuprinsul lor, când vor veni fiecare la desbatere deosebită. Cum suntem informați, la unele din ele (asigurarea lucrătorilor și dezvoltarea industriei) vor lua cuvântul și deputații nostri.

După Kossuth a vorbit deputatul Skiciac, înștiințând că el a fost jignit

în dreptul său de imunitate, oprindu-l organele administrative de a ținea adunări cu alegătorii sei. Aceasta, — a zis Skiciac — e rușinător și pentru guvern.

Skiciac a voit să fie în cercul său de alegere o dare de seamă înaintea alegătorilor sei, cum au ținut și unii din deputații nostri prin cercuri. Dar' pretorul nu l'a lăsat să vorbească despre administrație, i-a detras cuvântul și în urmă a împrăștiat adunarea cu gendarmi.

În comuna Breda a convocat Skiciac o adunare de popor, dar' și aceasta a fost împrăștiată cu puterea. Solgăbirăul n'a avut drept la aceasta și de aceea Skiciac cere dreptate. Înștiințarea se dă comisiei de imunitate, spre a cerceta lucrul și a raporta.

A urmat acum punctul cel mai însemnat al zilei, proiectul de buget.

Wekerle, în numele guvernului, făgăduiește multe lucruri frumoase. Îmbunătățirea plăților deregătorilor de stat, asigurarea lucrătorilor, reforma dărilor așa că se va scădea darea de câștig și darea oamenilor cu avere mai mică etc. Proiectul de lege în privința acestora, a zis Wekerle, că îl va prezenta preste câteva luni. A arătat apoi Wekerle în vorbirea s'a și pozițiile diferitelor ministere. Budgetul ministerului de culte se urcă cu vre-o 5 milioane de cor. Se vor crea vre-o 500 de posturi nouă de învățători, numai de stat, ungurești — se înțelege. Se urcă suma, cu care se ajută bisericile protestante, »cele mai maghiare biserici«, la fondul de pensie a gazetarilor unguri se dau 40 mii cor. și altele, cari toate vor veni în desbatere în dietă.

La toate aceste însă se recer bani, bani mulți și așa budgetul se urcă față de cel din anul acesta cu 48 milioane de cor. Resultatul în total este:

Venite	1.262,035.561 cor.
Cheltuieli	1.262,015.239 »
Rămâne plus la venite	20.322 cor.

Eată! Plătește biet popor, până te spetești!

Dar', Doamne ferește! Se nu fim nedrepti. Wekerle, ca se nu sparie țara, a spus, că cu toată urcarea de 48 de milioane, budgetul e real și că dările nu se vor urca, ci va crea el alte venituri, d. e. cele ce le au acum cartelele, apoi a zis, că eventual va fi lipsă de împrumuturi etc.

Wekerle încă a căpătat »elenuiri«, iar' țara — va plăti. Așa e rinduiala în țara noastră »binecuvântată«.

*

Miercuri, în 17 l. c. a ținut dieta o ședință formală, în care s'au făcut unele înștiințări și s'au prezentat unele acte.

Vineri, când foaia noastră ese în tipar, se ține altă ședință, al cărei obiect mai însemnat este răspunsul ministrului de culte Apponyi la interpelațiile deputatului nostru Dr. Stefan Petrovici, apoi la cele ale lui baron Bánffy și Vizi.

*

Noii ministri se întrec în a pregăti proiecte preste proiecte de legi și a le prezenta dietei. Vreau să arete, că

multe lucruri și stări din trecut sunt rele și trebuie îndreptate, iar' de altă parte se-și dovedească hărnicia . . . răsplătită cu aplauze șoviniste.

Am văzut că Kossuth a prezentat săptămâna trecută 5 proiecte.

Ministrul Polonyi asemenea pregătește câteva de pe terenul justițiar.

Daranyi are pregătite 4 proiecte economice-agricole, între cari unul care ne interesează de aproape: despre colonizări și parcelări.

Ploaie de legi . . . dar' că oare nu vor fi mai rele, ca cele din trecut, ne va arăta viitorul. Pentru noi e bine, că avem în dietă pe bravi nostri deputați, cari se apere interesele noastre.

Sibiu, 19 Octomvrie n.

Infrânarea foilor. Adunarea comitatelor Maramurăș și Strigoni, ținute de curând, au hotărât între altele să înainteze dietei cereri spre a lua măsuri pentru infrânarea foilor naționaliste.

Ce măsuri? — întrebăm. Nu le infrână și infrâng destul procurorii? Trebuie și mai mult?

Regularea moșilor. Pe patrioți, și mai cu samă pe pintenajii din Ardeal de mult îi cicălește regularea moșilor în — Ardeal. În afacerea aceasta min. Polonyi are un proiect de lege, care va fi supus desbaterei unei comisii în 12 Nov. c. Constatăm, că în aceasta comisie, care are 26 de membri, nu este nici un Român. Dar' și de ce? Că doar' în Ardeal nu Românii sunt în majoritate! Nu cunoaștem proiectul, dar' trebuie să fim la pândă.

Congresul național-bisericesc.

La terminul regulat, Duminecă în 1/14 Oct. c. a fost deschis în Sibiu *congresul național-bisericesc* al bisericii noastre ortodoxe române din partrie, care, cum știm, se ține tot la câte trei ani și este supremul for administrativ-bisericesc al bisericii ortodoxe române din Ungaria.

Înainte de deschidere s'a ținut serviciu dzeesc în Catedrală, slujit de Înalt Prea Sfinția Sa Metropolitul Meșianu cu mare asistență. Slujba d-zeească a fost oficiată cu mare pompă fiind de față Preasfinția Episcopi Nicolae Popea și Ioan Pap și un public foarte numeros. Răspunsurile liturgice le-a dat corul mixt, condus de prof. sem. Tim. Popoviciu.

După slujba d-zeească s'a făcut deschiderea congresului în casa națională prin o frumoasă vorbire a Escel. Sale Metropolitului.

Vorbirea de deschidere.

În vorbirea de deschidere Escelența Sa își exprimă bucuria, că s'a putut ridica aici, la metropolie o *biserică catedrală* »simbol vecinic al unității noastre de credință și de limbă« și arătând însemnătatea bisericii în trecutul nostru, zice:

Și precum în trecut, așa și în viitor, tot numai biserica va fi, domnilor, asemenea factor de lumină și de cultură religioasă-morală, dar' numai dacă o vom îmbrățișa și noi, cu dragostea cu care au îmbrățișat o și fericirii nostri părinți, dacă vom ține și noi la ea, cu aceiași tărie și căldură, cu care au ținut și acei fericiti părinți, precum și dacă în sublima ei misiune

culturală o vom mai întări și prin dezvoltarea școalei confesionale, conform cerințelor timpului. Căci precum biserica a întemeiat școala, pe care cu mari greutate o și susține, tot asemenea, în fața împrejurărilor schimbate, și școala are a sprijini biserica, ca pe maica ei.

Pentru a conlucra împreună la conservarea, întărirea și dezvoltarea acestor așezăminte sfinte și prin ele la ajungerea posibilului bine vremelnic și a fericirii eterne, după cari oștăm, ne-am întrunit și noi cei de o credință și de o limbă în acest congres național-bisericesc, în care culminează unitatea și solidaritatea noastră.

Chiar și numai din acestea vom înțelege, domnilor, ce tezaure neprețuite sunt pentru noi, biserica noastră națională și școala noastră confesională concretizate în grijii noastre și tot asemenea vom înțelege, domnilor, că este nu numai datorința, dar și interesul nostru bine înțeles a conserva și dezvolta acestea în folosul nostru și al iubitei noastre patrii, precum au făcut aceasta, în toate timpurile și fericirii nostri înaintași.

Pentru a conlucra cu bun succes la conservarea și întărirea acelor prețioase tezaure părintești, este neapărat de lipsă, domnilor, ca în toate sfaturile noastre să urmărim înțeleptelor învățături ale sfântului apostol Pavel către Efeseni: »Ca fii luminii să umblăm, răscumpărând vremea, căci zilele rele sunt«. Cu alte cuvinte să avem în vedere greutatea timpurilor, în cari trăim, și mai ales felurile curente periculoase contra bisericii, și așa în toate lucrările noastre să ne inspirăm de lumina cea adevărată a aceluia, care a zis despre sine; »Eu sunt lumina lumii«, alegând ceea ce e bun și folositor și lăpădând ceea ce e rău și păgubitor.....

... Numai lucrând așa vom putea înfrunta și paraliza periculoasele curente ale timpului și vom ajunge a ne întări tot mai mult în sfânta credință, cu a cărei putere vom învinge obstaculele, ce ar sta în calea înaintării noastre.

Prin asemenea lucruri folositoare, sufletul nostru se va inspira tot mai mult de puterea cea mare a credinței, care învinge toate, ba după zisa sfintei evanghelii: »strămută și munții«, iar prin credință sufletul nostru se va încălzi și de sacrul foc al dragostei creștinești, din care rezultă toate cele bune și folositoare. De aceea toate consultările noastre să emaneze numai din adevărata credință și dragoste creștină spre mărirea lui Dumnezeu, spre folosul bisericii noastre celei vii și al patrii noastre iubite.

Vorbirea a fost întreruptă adeseori de aprobări și în urmă Escel. Sa a fost viu aclamat.

Sedințele.

După deschidere deputații și au prezentat credenționalele. Au fost de față 62 de deputați din 90. Deputații se constituie în comisii de verificare și cu aceasta ședința primă se încheie.

Ședința a doua s'a ținut Luni, în care s'au făcut verificările deputaților. Au fost ve-

rificate 73 mandate, iar celelalte 17 au fost predate comisiei statornice de verificare.

S'au ales comisiile, cărora s'au predat spre studiere și raportare rapoartele consistorului metropolitan și alte acte intrate la congres.

Dintre aceste amintim, ca de mare însemnătate: Memorandul Bănătenilor în chestia episcopiei ce e de înființat în Timișoara, și propunerea consistoriului metropolitan în afacerea îmbunătățirii salariilor învățătoresți la școalele confesionale gr. or. române.

În ședința a treia, de Marți, s'a prezentat adresa învățătorilor gr. or. în afacerea îmbunătățirii salarelor, pe care o publicăm în întregime în alt loc al foaiei.

Preacuvioșia Sa Dr. Eusebiu R. Roșca, din prilejul, că la 1908 se împlinesc 100 de ani dela nașterea marelui Arhiepiscop Șaguna, face următoarea propunere:

»Consistoriul metropolitan se însărcinează, ca din bun timp să iee dispozițiunile necesare, ca în anul 1908, când se împlinesc 100 de ani dela nașterea fericitului în Domnul, marele și neuitatul arhiepiscop și metropolit Andrei-baron-de Șaguna, la timp adecuat, din partea credincioșilor în cadrele instituțiilor noastre bisericești și școlare să i-se serbeze amintirea cu solemnitatea și devotamentul cuvenit, scoțându-i-se la iveală și cu această ocaziune faptele mărețe pentru neam și biserică«.

Propunerea a fost primită cu vii aprobări.

După ce s'au verificat câțiva deputați, ședința a fost închisă.

Miercuri, 16 Oct. c. în a patra ședință, congresul a intrat în meritul lucrărilor. S'a luat la dezbateri rapoartele consistoriului metropolitan plenar, bisericesc și școlar. Raportori au fost deputații Petru Truța, (Arad) I. A. de Preda (Sibiu) și Arseniu Vlaicu (Brașov).

Luându-se rapoartele la cunoștință, se exprimă dorința, ca datele statistice din eparchii să se culeagă mai cu esactitate. Se hotărăște apoi, ca prin o reprezentare la guvern să se ceară retragerea ordonanțelor de maghiarizare ale fostului ministru Lukács. S'a discutat afacerea censurării cărților de școală și s'a însărcinat consistorul metropolitan cu studierea afacerii.

Sedințele continuă. Discuțiile sunt vii și interesante.

Îmbunătățirea salarelor învățătoresți.

În pornirea pentru îmbunătățirea salarelor învățătoresți vor urma în câteva zile lucrări decisive, de la cari va atârna atitudinea ce are să o ia în viitor iubita noastră învățătorime.

Zilele aceste se va ocupa Congresul biser. ortodocs din Sibiu cu afacerea și ea va fi dezbătută și în cele două mari întruniri învățătoresți gr.-cat. din Blaj și Bistrița, din săptămâna viitoare.

În nrul de azi dăm mai departe acte și păreri privitoare la aceasta ardentă chestie.

I.

O adresă la congres.

Învățătorii nostri gr. or. au înaintat Congresului național-bisericesc din Sibiu, în afacerea îmbunătățirii salarelor învățătoresți, următoarea adresă:

Mărit Congres național-bisericesc!

Este un adevăr reconșcut de toți fără excepțiune, că între multele soiuri de funcționari publici în Ungaria noi învățătorii școalelor populare în privința situației noastre materiale ocupăm locul cel din urmă. Răsplata muncii noastre oficioase este atât de neînsemnată, că nu stă în proporțiune nici cu pregătirea și misiunea noastră culturală și nici cu referințele de traiu, cari pe zi ce merge devin tot mai grele și vor ajunge în timpul cel mai apropiat insuportabile. Este constatat mai departe, că dintre toți învățătorii primari în patria noastră, noi învățătorii români confesionali suntem cei mai slab salarizați.

Situația, în care ne aflăm, este atât de amară, încât nu se mai poate suferi. A trage mai departe în jugul dascăliei, așa cum ni s'a hotărât din moși și strămoși, nu mai este compatibil nici cu demnitatea noastră ca oameni și nici cu demnitatea patriei, neamului, bisericești și societății, ale căror cele mai scumpe și mai sfinte interese le servim cu onoare și cu adânc devotament...

Durerii noastre îmbătrânite datu-i-am de multă vreme cu blândețe și cu modestie exemplară, expresiune în toate conferențele și întrunirile noastre, iar în timpul din urmă presa noastră duce zilnic în toate părțile zbuciumatul glas de tânguire al dascălilor români.

Avem satisfacția sufletească, că opinia publică este unanimă întru recunoașterea stărei noastre deplorabile și suntem recunoscători și forurilor noastre superioare bisericești, cari ne au întins nădejdea într-o îmbunătățire a sortii atât de viреge. Nimenea nu este, care să nu afle de îndreptățită jăluirea noastră, nimenea nu este, care să nu ne dorească alinarea durerii. Dar' signatura generală a echoului, ce l-a aflat plângerea noastră de mai înainte și din timpul recent, pare că este: Flere possumus, sed iuvare non.

Întrebarea cea mare și grea este: De unde să se ia mijloacele necesare pentru ridicarea salarelor învățătorilor români confesionali?

La această întrebare se dă următorul răspuns pe cât de scurt pe atât și de puțin cuprinzător. Bisericile noastre, ca susținătoare de școale nu sunt în stare din mijloacele proprii să urce salarele învățătorilor, iar a recurge la ajutorul statului înseamnă a jertfi autonomia învățământului nostru popular.

Lucru firesc, că cu acest răspuns chestiunea devine foarte odioasă în ochii obștei românești și odiul cade asupra învățătorilor români, că în niziunța lor de a-și ușura traiul propriu, ar fi aplicați să se facă înșiși călăii școalelor confesionale.

Convingerea noastră însă este, că un astfel de răspuns e nelogic și superficial. El este o nouă dovadă despre nervositatea, pripa și netemeinicia, cu care se tractează și se deliberează la noi cele mai vitale chestiuni. Căci este absolut falsă presupunerea, că biserica noastră sau mai corect zis, obștia română n'ar fi în stare din mijloacele proprii să și mai susțină școalele dacă cheltuielile ar fi mai mari, ca cele de până acuma. O astfel de presupunere

nici nu poate fi admisă în discuțiune, căci ea lovește deadreptul în onoarea poporului român, pe care n'avem nici un motiv a-l socoti atât de slab, ca singur să-și facă sfârșitul vieții naționale prin abandonarea școalei confesionale.

Chestiunea ameliorării salarelor învățărești studiată cu competența și seriozitatea cuvenită, nu numai că nu va deveni odioasă, ci din contră ne va îndruma la o serie întreagă de căi și mijloace materiale, cu ajutorul cărora va putea fi rezolvată în dragă voie, fără cea mai mică știrbire a autonomiei noastre școlare confesionale.

Părerea noastră este, că trebuie să se dea ocaziune și corpului didactic român gr. or., ca să conlucreze la rezolvarea marelui probleme. O astfel de ocaziune ar fi întrunirea învățătorilor români gr.-or. din întreaga metropolie într-o conferință generală, la care să ia parte câte 2—4 delegați ai învățătorilor din fiecare tract protopresbiteral. Scopul acestei conferințe generale să fie: Discutarea mijloacelor pentru ameliorarea situației materiale a învățătorilor.

Cu încredere deplină și cu adâncă venerațiune ne adresăm deci către Măritul congres național bisericesc, pe care îl rugăm:

I. Să binevoiască a lua între înțeleptele sale sfaturi și chestia îmbunătățirii salarelor învățărești;

II. Să binevoiască totdeauna a dispune și a permite, ca în timpul cel mai apropiat învățătorii români gr. or. din întreaga Metropolie să se întrunească într-o conferință generală, după modul și cu scopul arătat.

Suntem siguri, că Măritul congres național bisericesc va primi cu bucurie această propunere și rugare a noastră, pe care o facem, nu pentru-că am dori să ne plângem de soarta noastră, ci pentru-că voim să trăim și prin noi să trăiască în veci școala noastră confesională, de care biserica nu se poate despărți.

În numele învățătorimei române gr. orientale.

Brașov, 29 Septembrie 1906 v.

*Al Măritulul Congres național-bisericesc
cei mai credincioși supuși:*

Prezenți: V. Fărcaș Satulung, Mar. Iarca Cernatul, Vict. Moldovan, Satulung, Savu Luca Satulung, G. Preșmerean, Brașov, Ștef. Cotoară Cernatu, N. Sperchez și P. Dan Zernești, Aurel Oancea Brașov, N. Ilie, I. Sporea și I. Dima Feldioara, V. Creanga și I. Creanga, Hălchiu, N. Furtună și G. Crivăț Sânpetru, N. Hamza Paloș, G. Todorache Holbav, I. Georgescu Poiana, I. Dariu, N. Stoicoviciu, D. Marcea, G. Popescu, St. Popoviciu, Z. Butnar și C. Mușlea, I. Suciu-Tocile, R. Prișcu, N. Furnică, V. Neguțiu, R. Frateș și G. Govna, toți din Brașov. N. Igna Deva, I. Roman Vulcan, I. Pușcariu și N. Comșa, din Târlungeni, B. Tișeu Râșnov, N. Boș Predeal-Bran, Șt. Belindescu și V. Barbat din Satulung, A. Goicea Herman, V. Mireșiu Bod, N. Rădoi Dobolii inf. D. Lăpădat și T. Cristof din Seliște, D. Martin, Dêrste, N. Lepedeanu Bacifalău, N. Odor Turcheș, N. Ivan Satulung.

Aderează: N. Simulescu din Mercurea, I. Vuia din Comlăuș-mare, Furdul și Simulescu din Abrud, Frățila din Râșinari, I. Marcu din Bocșa-germ., I. Roșca din Alba-Iulia, V.

Muntean, C. Țăciu, A. Stoicovici și E. Reit din Sighișoara, L. Taus, I. Neguliciu, P. Daniciu și Ir. Socaciu din Țințari, N. Runcean, I. Buta, I. Dan și I. Bica din Bran, Julia din Brad, I. Groșorean din Galșa.

Învățătorii din tractele protopresbiterale: Abrud, Seliște, Sibiu etc.

II.

Frați învățători!

Glasul sfânt al chemării la olaltă, vocea puternică a închinării într'un gând și simțire — credem — a sunat la urechile tuturor învățătorilor noștri, cu un ton dulce și melodios. Ne place mult acest glas, merit să ne adune într'un loc, spre a chibzui asupra pedecilor ce se pun în calea învățământului nostru.

Ni-se vor pune înainte, la aceasta întrunire toate problemele mari ale învățământului nostru primar, cari așteaptă grabnică rezolvare, spre binele și fericirea neamului. Ne vom da seama despre trecut, și vom căuta mijloace mai prielnice pentru viitor. Ne vom afirma și noi înaintea lumii mari — rece până acum, — ca un corp cu poziție socială, cu importanță netăgăduită, cu cunoștințe intelectuale și cu o misiune ce — nu se poate mai sfântă.

Avem multe de spus și de îndeplinit. Ni-s-au îngrămădit nenumărate chestii, pe cari până acum le-am purtat cu paciință și smerenie, și cari, în interesul neamului își așteaptă rezolvare. Dacă nu vom avea școală, care se și cunoască și se și ajungă bine scopul, — nu avem nici biserică, și dacă nu avem nici școală nici biserică, nu avem nici un rost în lume.

Idealul nostru e să avem învățători harnici, bine pregătiți și bine dotați și atunci avem școală și biserică, iar neamul nostru va păși cu pași siguri pe calea culturii și a progresului. Veniți dar' cu toții iubii frați învățători, la adunarea generală din Blaj, pe zilele 21, 22 și 23 l. c., ca să luăm măsurile de lipsă pentru ținerea congresului. Veniți cu toții din ambele arhidiecezele și din toate diecezele noastre românești, ca în conțelegere să statorim programul congresului, să defigem locul și timpul aceluia. Veniți, căci lupta aceasta nu este pentru noi, ci pentru poporul nostru până acum obidit și nu i nimic mai frumos decât a te misca din adâncul inimii, pentru o cauză așa de sfântă.

Deci cu sufletele aprinse de flacăra iubirii de neam, să luăm cu toții drumul către Blaj pe zilele 21, 22 și 23 l. c., ca în locul în care au trăit cei dintâi deșteptători ai poporului românesc, să chibzuim și să deiatărăm pedecile ce ni-s-au înmulțit așa de mult și se ne facem astfel și noi redeșteptătorii neamului, de a cărui soarte este legată viața noastră a tuturor.

Cluj în Octomvrie 1906:

Andrei Pora,
învățător.

III.

Frați colegi!

Am cetit și eu părerile unora dintre colegii mei despre chestia urcării salariului la 800 cor.!

Și eu după debilele mele puteri vin a da vre-o câteva indigitări pe scurt, pentru-că proverbul zice: »vorba multă, sărăcia omului«. E vorba fraților, de un congres a tuturor învățătorilor români din regatul Ungariei, fără deosebire de confesiune! Dar' nu se poate numai să dai cu băta în baltă! După părerea mea ar fi ca din fiecare protopresbiterat gr. or. și gr. cath, unul sau doi învățători prin o corespondență de 5 bănuți să-i convoace pe toți învățătorii din tractul său la o conferință extra-ordinară, în care să se ia conclud și să se aleagă 4 delegați, cari să ia parte la congres, reprezentând pe ceilalți colegi, pentru-că nici la un cas nu se poate ca 2—4 mii de inv. să se adune; ar costa spese colosale. Acei delegați apoi pe lângă concludul adunării, să aibă la îndemână a presenta și suplicile cu toate documentele ale învățătorilor din tract la congres, și așa a lăturându-se la memorandele, cari se vor face către Consistoarele competente, numai așa se poate ca în timp scurt se ne ajungăm scopul dorit.

Actele de lipsă le voi da în publicitate după ce voi fi informat, despre ținerea congresului, căci eu având ajut de stat 530 cor., știu da toate informațiunile de lipsă.

În cât despre ținerea congresului, după a mea părere ar fi, la învățătorii ardeleni Teiușul ca centru, ear' de se vor alătura și colegii de preste »Peatra Craiului,« ar fi Clujul, apoi de ce se nu ne concentrăm cu toții, pentru-că colegi suntem, frați să fim cu toții fără deosebire de confesiune!

Să ne punem pe lucru îndată! Să se angajeze doi sau și trei din un protopresbiterat cu înțelegere să convoace adunarea. Să nu pregete că vor cheltui 60—70 bani cu convocările, căci ori care cu dragoste are să jertfească pe altarul dascălmei.

»Nu numai cu cuvântul ci și cu fapta!« Înzădar vom tot scrie prin foi și nu vom face! Înainte fraților mei colegi!

Cubleşul-Român la 5 Octomvrie n. 1906.

George Lazar,
inv. gr. or.

IV.

O adresă.

*Onoratei Redacții a »Foi Poporului«
în Sibiu.*

În calitate de notar al consfătuirii ținută de învățătorii români gr.-or. din tractul protopresbiteral al Sibiiului la 12 Oct. st. n. a. c. în afacerea regulării salariilor învățărești și la însărcinarea numiților învățători, am onoare a vă transpune aici alăturat mulțămirea acelei întruniri pentru sprijinul ce-l-ați arătat învățătorimei în lupta dreaptă ce o poartă, cu rugarea se binevoiți a o publica în prețiosul d-voastră organ de publicitate.

Boița în 2/15 Octomvrie 1906.

Cu deosebită stimă.

Eugen Popescu,
inv. dirigent.

*

*Onoratei Redacții a »Foi Poporului«
în Sibiu.*

Învățătorii români gr.-or. din tractul protopresbiteral al Sibiiului întruniți azi în 12 Oct. st. n. a. c. în Sibiiu la o consfătuire în chestia regulării salarelor învățărești, cunoscând sprijinul și interesul arătat de On. redacțiunea susținută față de de starea învățătorimei în general, își exprimă sincerile lor mulțămite Onoratei redacțiuni a »Foi Poporului«, rugându-o a sta și pe viitor în ajutor învățătorimei măhnite de greul traiului și de puțină atențiunea ce-i se dă, pentru ceea ce vă asigurăm de eterna noastră recunoștință.

Cu nădejdea la binevoitorul sprijin al On. Redacțiuni.

semnăm cu deosebită stimă:

Învățătorii români gr.-or. din tractul protopresbiteral al Sibiiului.

Scumpirea banilor.

Poate, că unii dintre cetitorii noștri vor clăti din capete, când vor auzi că se mai scumpesc și banii. Nu-ș scumpi destul toți articlii de mâncare și îmbrăcăminte? Ne mai trebuie să se scumpească și banii? Nu-ș ei scumpi destul, că abia poți câștiga atâta, ca să-ți poți împăca trebuințele de toate zilele? Dar' nu în înțelesul acesta se vor scumpi banii, ci se va scumpi adecă dobârda (camăta) acelor.

Banca Austro Ungară, care în timpuri bune și rele a dat împrumuturi tot numai cu 3%, dobândă pe an, a vestit în toamna trecută, că nu mai poate da banii astfel, ci trebuie să urce dobârda acelor cu un procent, adecă la 4 1/2%.

Urcarea aceasta a surprins cu deosebire institutele mai mici de bani, cari stăteau în legătură cu ea, fie prin aceea, că făceau avansuri acolo, fie că depuneau cambii în valoarea împrumuturilor făcute. Pe cei inițiați în afacerile de bancă însă nu i-a surprins de loc aceasta, deoarece numai banca Austro-Ungară avea procentul așa ieftin.

Urcarea intereselor la banca Austro-Ungară a fost îndreptată mai cu seamă împotriva băncilor din Ungaria, deoarece cele din Austria nu prea erau avisate la aceea, ci mai mult la banca lui Rothschild, apoi la Länderbark, Union-Bank, Bankverein ș. a.

Băncile din Ungaria căutau de regulă mai întâiu banca Austro Ungară, la care după cum am zis și mai sus, își depuneau cambiile lor din portofeluri, pentru ca în schimbul acelor să poată căpăta sumele de lipsă în număr, ear' când venea sorocul de plată sau scadența acelor, atunci sau că se schimbau cu altele, sau că se plătea suma în număr, adecă în bani gata.

Urcarea dobânzilor chiar pe toamnă, când de regulă sunt cele mai multe daturi, a produs oare care senzație în cercul finanțierilor noștri, așa că unii se și gândeau la urcarea procentelor și la institutele noastre dela 8% la 9%.

Mai nainte când băncile cele mari dedeau împrumuturile cu câte 3 până

3 1/2%, puteau da și cele mai mici împrumuturile cu câte 5—6%, deoarece în asemenea cazuri aveau și ele câte 2—3% proviziune pentru mijlocirea împrumuturilor. Astăzi însă, după ce acestea și-au ridicat procentul, sigur că și cele din urmă vor trebui ca să le urmeze.

Urcarea procentelor la bănci, va apăsa mai tare pe economi, deoarece ei nu-și vor putea ridica după plac prețul bucatelor și al vitelor, ca neguțătorii și meseriași, cari mai ușor își pot ridica prețul mărfurilor și al manufacturilor lor prin așa numitele carteluri (însoțiri).

Prețul bucatelor îl stabilește de regulă bursa (târgul bucatelor) din capitalele mari europene și americane, fără a ține cont de împrejurări economice. Bursa în cele mai multe cazuri, are în vedere mai întâiu interesul său propriu, numai în a doua linie interesul economilor.

În Germania încă a ridicat însoțirea băncilor mai mari procentele într'un timp, dar' banca statului odată a sărit în ajutorul celor interesați, reducând dobânzile capitalelor sale, ceea a avut o înfrînță foarte binefăcătoare asupra publicului interesat.

Ar fi deci tare de dorit, ca și la noi să se întâmple aceasta! Atunci nu ne temem de urcarea procentelor nici chiar la institutele noastre mai mici de credit, deoarece într'un asemenea caz, ele vor putea acorda și pe viitor împrumuturile de până acum.

Ioan Georgeson.

Cântările în școala poporană.

Nu ne îndoi, că însemnătatea școalei poporane pentru poporul nostru o cunoaște până și cel mai neprițit om.

Școala noastră poporană, dela început și până astăzi, a stat în așa strînsă legătură cu biserica, încât nici nu ne putem închipui biserică fără școală și școală fără de biserică; de aceea și ținta cea mai de căpetenie a școalei noastre poporane e, propagarea religioasă și moralității la poporul no-

stru, fără de cari poporul nostru nu va putea subzista ca popor.

Dela începutul școalei cel mai de căpetenie obiect de învățământ a fost religiunea.

Religiunea e legătura cea mai puternică, ce leagă școala de biserică, și numai unite împreună pot contribui mai cu succes la înaintarea neamului nostru în cultură și în bunăstare.

N'am să comparez, ori să constat însemnătatea obiectelor de învățământ din școalele noastre poporane; căci toate împreună contribuiesc la luminarea tinerimei noastre, ci am să constat un adevăr recunoscut de toți fii neamului nostru, că adecă, din toate obiectele de învățământ, cântările bisericesti leagă mai mult pe tinerime de biserică.

Nu numai la poporul nostru, ci și la popoarele mai înaintate în cultură, cântarea încă din timpurile mai vechi a ocupat și ocupă locul de frunte între obiectele de învățământ, și numai după cântare se poate constata înaintarea unui popor în cultură.

Atât simțul religios, cât și simțul național, numai prin cântare s'a susținut și are să se susțină la poporul nostru, și trebuie cultivat încă din frageda copilărie.

Prin cântări adunăm pe școlari și chiar și pe popor în jurul biserice, stărnind în aceștia simțul național și simțul de iubire către biserică. Prin cântări se poate constata într'un cântător își face datorința.

Mulți părinți au o deosebită plăcere și bucurie, când își aud pruncii cântând în biserică.

Înainte de asta cu vre-o 30 de ani, în multe din școalele noastre poporane, se puneau mai mult pond pe cântările noastre naționale și bisericesti, ca astăzi, când avem atâta învățători calificați...

Materialul de învățământ menit a se propune în școalele noastre poporane, atunci nu era fixat sau plănuț după vârsta școlariilor ca astăzi, dar' cântările se propuneau în măsură mai mare ca astăzi.

VESELIA.

Foia glumească a Foii Poporului. —

Plânsoarea norodului țigănesc.

De Aurel Delascuța.

La vestea, că o se vie
Țigăneasca 'mpărăție,
S'au sculat de prin sălase
— Dela vâtași și vâtaș
Pân' la pruncuții din fașe —
Tot norodul țigănesc,
Și 'ntr'un glas ei hotărăsc:
Să-și facă a lor plânsoare
Dreaptă, ca și sfântu soare,
Și s'o ducă la 'mpăratu
Luminătu și 'Nălțatu!

• Hânălțate hâmpărate!
Slugile tale plecate
Hacusi, când hâmpărăție
Țigăneasca o se hie

Strigă: Devla se te ție!
Mult cerșit-am pe subț soare
Hâncât inima ne doare,
Ba și foame ham răbdat
Și bătăi multe-am mâncat,
Dar' hacum hajuns-am noi
Să ne scăpăm de nevoi!

Ce cerem noi ști 'mpărate:
Să ne faci sfântă dreptate!
Ș'apoi să faci rinduială
Și să nu stai la 'ndoială,
Când o hi la păruială,
Ba se stai, tu, tot hîn frunte
Când dușmanu o vrea să 'nfrunte
D'alba noastră de harmie
Din mai d'alba 'mpărăție,
Care-o hi prin noi vestită
Și prin pătrupopi sfințită!

Multe jalbe-am hândrugă
Prea Luminăția Ta!
Dac'am ști, că tu hai face
Dreaptă lege, dreaptă pace;
Ba și'n suflet ce ne zace,

Noi ți-am spune hâmpărate,
Ca și la un dulce frate,
Dac'am ști, că tu nu-i rîde
De fețele noastre hide,
Că și tu hai fost ca noi,
Și ai suflat, suflat hîn foi!...

Hâmpărate!... fă ca'n țară
Toate legile să piară!
Numa legea țigăneasca
Să crească și să sporească
Și hîn pace să domnească;
Ca să i-se ducă vestea,
Vestea păcii și povestea:
Că de-acum nu ne-or mai bate,
Nu ne-or mai căra la spate
Nevoiași de-i hungurești,
Hie chiar și rumânești!...

Că se vezi... zău, hâmpărate!
Ce lighioane spurcate,
Ne storc dulcele belșug,
Hapoi ca pe boi ne'njug,
Că harginții nu le-ajung,
Ce li-i plătim biet de noi,

Nam se constat la acest loc importanța cântărilor pentru poporul nostru, căci aceasta o știm cu toții, ci am se constat cu părere de rău, că în multe din școalele noastre populare se pune prea puțin pond pe cântări, — toată cinstea excepțiilor. Și răul acesta în prima linie numai învățătorilor respectivi li se poate atribui, — cari sau din lene, sau că nu-și pricep chemarea, ori apoi din rea voință nu se interesează, se-și facă datorința în direcțiunea aceasta.

Toți acei învățători, cari ori din ce motive nu-și fac datorința în această direcțiune, dovedesc, că nu au dragoste către chemarea lor: își împlinesc adecă numai siliți chemarea lor de luminători ai poporului și aceea numai spre cinste nu le poate servi.

S'a constatat, că mulți învățători la începutul activității lor, promiteau foarte mult; dar' după ce s'au stabilit definitiv, activitatea lor începută cu mare zel s'a redus, asemenea focului de paie. Acestia ori s'au negles pre sine și școala, ori trindăvind fac pe domnișorul leneș, așa că orele de învățământ le sunt o tortură și o scârbă chiar; ear biserica o cercetează numai la zile mari și în loc de a cânta cu școlarii merg la biserică numai pe la sfârșitul slujbei, mai mult numai ca să nu creadă poporul că respectivul nu ar fi numărat între creștini.

La toate alegerile de învățător, nu numai poporul de rind, ci și inteligența mai bucuroasă preferesc a alege un învățător cântăreț, fie și cu mai puțină pregătire, — decât pe unul cu pregătiri mai bune și nu e cântăreț. Și aceasta nu ca să poată cânta în crîsmă ori la clacă, — ci în școală și în biserică.

Cântarea e prima recompensă ce o pot da învățătorii poporului, pentru jertfele ce le face pentru școală.

Fie-mi permis a aminti la acest loc, că se află și de acei învățători, cari nu numai că nu-și fac datorința cântând cu școlarii în biserică, ci și ei pe lângă că nu cercetează regulat și cu drag biserica, mai sunt așa de stângaci în tipic și cântările bisericesti, încât tră-

dându-se pe sine de leneși ori nepri-cepuți, tradează tot odată și pe acei profesori, cari din compătimire i-au cinstit cu note din cântări și tipic, pe cari nu le-au meritat.

Și răul acesta provine de acolo, că respectivii învățători n'au atragere, — n'au, după cum am zis dragoste către frumoasa lor chemare.

Dacă un învățător nu are atâtea simț de ambițiune, ca să nu se lasă să-l judece cei mai de jos decât el, pentru că nu voiește sau nu-și pricepe chemarea, — apoi ar trebui ca să aibă cel puțin atâtea să nu tradeze pe acei profesori, dela cari a înșelat notele, când l-a declarat de apt pentru cariera dascălească.

Nu putem învinovăți pe aceia, cari ar dori și doresc să-și facă datorința ca învățători și nu pot, ci învinovătim pe acei ce pot și nu voiesc.

Dacă cântarea dela începutul școlii și până astăzi a fost primul obiect de învățământ și lucrul cel mai important din sfera de activitate a învățătorilor și dacă cântarea leagă școala și pe popor de biserică, apoi îndoită datorință are fiecare învățător, ca să-și facă datorința în aceasta direcțiune, așa după cum cer interesele noastre naționale; căci numai școala și biserica ne-a păstrat și ne-a cultivat ceea-ce noi avem mai scump: limba și legea noastră strămoșască.

I. B.

Starea agricolă a României.

Foaia »Bursa« din București face următorul raport despre starea sămănăturilor, a roadei etc. din România:

Timpul secetos și în mare parte călduros ce a avut loc în luna Sept., deși prielnic pentru ajungerea la deplină coacere a cucuruzelor și sturugurilor, a împiedicat însă facerea arăturilor și sămănăturilor de toamnă.

Cucuruzele au folosit mult de acest timp, căci s'au uscat bine, mai ales acele sămănat mai de timpuriu, cari au început a fi culese în mare parte a țării încă din a doua jumătate a lunii.

Roada cucuruzului este cât se poate de mulțumitoare în cantitate și în calitate mai în toată Muntenia, în Dobrogea și în Moldova

de sus. În partea centrală și de jos a Moldovei și în multe localități din districtele R. Sărat și Brăila cucuruzele sunt slabe din cauza prea puținelor ploii sau a secetei din cursul verei.

Treieratul bucatelor a continuat și în această lună și sunt multe părți unde el încă nu s'a sfârșit.

Steclele de zahăr și acele de nutreț au început a se recolta din a doua jumătate a lunii; producțiunea lor e cât se poate de bună, afară de unele ținuturi din Moldova de jos, unde din cauza lipsei de ploii ele au rămas cam mici.

Viile sunt slabe din cauză că au fost atacate de peronospora; ele au rod mai mult în podgoriile din Moldova și în parte din acele din Muntenia, unde au fost replantate și bine îngrijite; în restul țării și mai ales în părțile de câmpie n'au deloc struguri, căci s'au uscat și au căzut încă din timpul verei. Culesul lor a început în a doua jumătate a lunii, dând o producțiune mică și un vin de calitate nu tocmai mulțumitoare.

Pășunile și izlaurile au avut iarbă îndestulătoare în partea apuseană a Munteniei, în Moldova de sus și în ținuturile deluroase, unde ploile au fost mai dese; în restul țării însă ele s'au uscat încă din luna precedentă, așa că vitele mai nu găseau ce să pască și începuseră a suferi; după ploile din ultima decadă iarbă a început a da din nou și în aceste din urmă părți ale țării. Miriștile au avut însă destulă iarbă și mohoare.

Legumi sunt destule, deși ele au fost atacate de brumele și înghețurile din urmă.

Arăturile și sămănăturile de toamnă au continuat în tot cursul lunii, deși ele au mers foarte greu, deoarece pământul era uscat. În Muntenia și în Dobrogea, unde a plouat mai mult în lunile precedente cât și în cursul acesteia, arăturile sa'u făcut mai cu înlesnire, cu deosebire după ploile din urmă, când parte din sămănături au și răsărit. Grâul și rapița sămănată după ploile din August sunt bine înrădăcinate și mult dezvoltate.

În Moldova și în o parte a Munteniei pământul fiind prea uscat, s'au făcut până acum puține arături și sămănături de toamnă.

După datele adunate de către serviciul statistice generale rezultă, că roada grâului din anul acesta în România este de 40.000.000 hectolitri.

Pe lângă multe nevoi! —
Da tu să faci, hînăltate
Să trimeți horbă pe sate:
C'acum țara-i țigănească
Și nu mai ie hungurească!
Și se zberii hîn larga lume,
C'o mai răsărit hun nume:
Numele hăl țigănesc!
Nume mare 'mpărătesc,
Care pare-a hî domnesc!
Dela Moise și Aaron,
Dela mândru Faraon,
Că biblia jidovească,
Haia-i slova țigărească
Cu cari halții se fălesc,
Iar' pe noi ne huiduiesc!

Și se spui, Măria Ta,
C'o se-i bată Precesta!
Că mult ne-au nedreptățit,
Chiar pielea ne-au jupuit!
Cine-o mai ride de noi,
Crească-le coarne de boi
Și prostie ca la oi!

Boturi lungi de elefant,
Și gât de giraf înalt,
Să se facă priculici
Pe trup cu pîr de harici!
(Va urma.)

Împăratul șerpilor.

— Poveste de Parteniu Giurgescu. —

Să vă spună badea o mândră poveste, care a fost de demult, dar' acum nu mai este, o 'ntemplantare de poveste din vremurile vechi, ascultați toți și băgați bine în urechi, căci e chiar de când și animalele vorbeau, de când lupul cu mielul înbrășându-se dulce să sărutau, când toate vietățile aveau drept a-și alege alor împărat, care apoi în toate de toți bine era ascultat; căci era supunere și dreptatea domnea, așa a fost în vechime, nu ca acum. Cu toate acestea, nici pe acele vremuri nu trăiau toți fără rele gânduri, căci fie care acolo se silea, pe altul de a lui potrivă a nu-l vedea. Așa au fost crăii, chiar și dintre împărați, fie aceia cât de drepti, măriți și laudați; nici eu altul însă nu voi mai predica, ci fru-

moasa - 'mi poveste voi înșira, dar' se nu vă fie la nimeni cu supărare, căci povestea e chiar despre al șerpilor împărat mare, cu despre al cerbilor împărat sprinten și vioi, și cu despre tinărul ciobănaș dela iubitele oi, care mergând cu turma pe mândra dumbrăvioară, dobind din fluer, cu gândul la o dalbă fetișoară, care era roabă la al șerpilor împărat; pentru asta ciobănașul mult era supărat, rătăcind prin codrii astfelu îngândurat, iată că dă peste al șerpilor împărat, care ținea sfat cu al cerbilor vovod, zicând fiecare că el are mai mult norod, din stat între dânsii ceartă să iși, nimic nu puteau cu binele isprăvi.

Atunci tocmai sosea ciobănașul meu la ei, care vîzîndu-i face cruce zicînd: „fugi drace și piei,” Dinșii în loc se fugă către el se îndreaptă, pentru a-l ajuta la alor cumplită faptă, Zicînd al cerbilor săltăreț împărat „bine ai venit voinice, la luptă ne-ai aflat. Dacă tu ciobane mie-mi vei ajuta, dela al șerpilor împărat capul a-l lua, vei fi pe lume omul cel mai fericit, mai bogat între toți și mai cinstit.” Iar al șerpilor împărat cu glas duruit îi zice;

Această roadă este cea mai mare din câte s'au obținut până acum în România.

Față cu roada de grâu din anul trecut cea din anul acesta se prezintă cu un spor de 4 milioane hectolitri.

Serate de-ale meseriașilor români.

(Urmare și fine.)

Trecând la viața meseriașilor noștri de pretutindenea, dl Tordășianu aduce vii mulțumite prezidentului »Reuniunii sodalilor români din Cluj«, dlui B. Podoabă și secretarilor ei, dnii Iacob Murășan și I. N. Pop, că rora li-se revine meritul de a avea date din viața meseriașilor noștri din Cluj. Reuniunea sodalilor din Cluj s'a înființat în 1871 la îndemnul dlor Iosif Pop, actual jude de curie în Budapesta, Gavril Pop, actual canonic în Blaj și Iac. Murășan, învățător în Cluj, cari după exemplul Sibienilor, au adunat pe cei 33 meseriași, ce se aflau în Cluj, și cu ei au pus temeiul Reuniunii. Merite incontestabile are pentru această Reuniune și neuitatul fost profesor univ. Dr. G. Silași, care timp de 12 ani a condus Reuniunea cu zel și abnegațiune. Dela 1879 Reuniunea a lucrat la așezarea băieților de pe sate la diferite meserii în Cluj. Pe învățăcei i-a îmbrăcat, i-a instruit și i-a ajutat cu bani. Pe terenul instruirii lor are merite învățătorul Iacob Murășan, care în zile de Duminecă le ținea prelegeri din gramatică, comput și cântări, cum și din religie. În statutele Reuniunii e prevăzut, ca să se dea ajutoare și calfelor în caz pe morb etc., lucru, care din lipsa de mijloace încă nu s'a făcut. Membrilor Reuniunii li s'au ținut prelegeri la început prin decedatul Dr. Silași, pe cari le-au continuat actualul prezident Podoabă, patronul ei Dr. A. Isac, secretarul I. Murășan și alții. La 1876 soțiile de meseriași au înzestrat Reuniunea cu un frumos steag. Cu durere se aminteste, că corul Reuniunii, înființat la 1895, dela 1901 a trebuit să fie sistat din cauza neinteresării membrilor. Elevii ajutați de Reuniune, se obligă prin act formal, că ajungând calfe, vor intra în șirul membrilor. Reuniunea la 1901 au dat o producție teatrală, jucând piesa »Ioniță Cătaramă« scrisă de I. Murășanu și tipărită de Reun. Învățăceii ajunși calfe datori sunt a cumpăra câte 1

„Tinere ciobănaș, din fluer doinaș, mândre voinice, dacă tu vei repune capul la al cerbilor împărat, da-ți voi galbenii cu merța și vei fi cel mai bogat. Tinerul îi zise: „Împărate, eu bucuros te-aș ajuta. Capul dela al cerbilor împărat a-l lua, Dacă tu da 'mi vei ce ai mai drag în casa ta“. Zicând acestea gândul la fetișoară-i era. Al șerpilor împărat în casa lui mai drag avea, pe fetișoara aceea ce de mult roabă o ținea. Pentru a repune pe al cerbilor împărat, de voie de nevoie cuvântul și-a dat — Legând numai, ca încă trei lucruri să îndeplinească, ca apoi luând fetița fericit să trăiască. Ciobanul îndată cu băta și alui topor, repune capul la împăratul cerbilor.

Împăratul de șerpe și cu mândrul ciobănel, mergând la palatu-i zice către el: „Lucrul întâiu voinice ce ai să'l isprăvești, pe demineafă stogu'mi cel mare să'l înblățești, ne atingându-te de dânsul și fără a-l strica, pe mâne până caldă din el vreau a mânca. Ciobănașul tiner însuși nu se spăria, având un bătrân, moș la el dusu'a. Și spuindu-i lucrul ce are a face, pe demineafă, căci de nu, de el e pace. Moș bătrân ca vremea cea de demult, lume multă văzând, multe a știut.

(Va urma)

exemplar din această piesă potrivită pentru diletanți. Pașii făcuți de Reuniune de a înființa o »Reuniune rom. de înmormântare« n'au dus la scop, cu toate, că pentru realizare a fost angajat dl adv. Dr. A. Frâncu de acolo. În Cluj acum se găsesc 45 măestri, 35 sodali și 77 învățăcei, va să zică 157 meseriași de ai noștri. Reprezentată prin meseriași de-ai noștri e în Cluj pantofăria, măsuritul, croitoria, cismăritul, bărdășitul, tipografia, franzelăritul, făurăria, lemnăritul, zidăritul, rotăritul, brutăritul, vâpsitoria, cojocăria, lăcătușeria, frizeria etc.

Intrați în însași ședința literară, sodalul pantofar Iosif Bâldea a produs mult haz cu bucata »Amestecul de limbi în târgul Mediașului« de G. Marian; »Ruga mamei« poezie de O. Goga, a fost predată cu pricepere și sentiment prin dsoara Paraschiva Iliu; frumos a predat sod. pantof. Ioan Miga poezia »Dela noi« de Goga; Ioan Oancea, sod. pantof. a plăcut cu poezia »Bătrânii«; d-soara Eugenia Roman, ne-a delectat cu mai multe cântări și ne-a captivat cu vocea dulce și simpatice; dl Vasile Dumitru, a plăcut în predarea »Unui dușman« de Vlahuță; Laur. Boldor, sod. măsur, cu »Păgânul și creștinul« de Sihleanu, a dat din nou frumoase dovezi de interesul cel poartă Reuniunii; dl I. Miga cu »Oltul« de Goga au fost ultimul debutant și bun debutant.

Dl Duca, cetind procesele verbale, ne-a dat sama despre lucrările comitetului în luna Sept. La fine s'au împărțit 12 broșuri și 2 călindare perpetue, vândute cu preț redus de destoinicul măestru compactor dl Petru Ilieș.

Dl Tordășianu mulțamește încă odată de prețiosul dar de nuntă și de momentele sărbătorești, petrecute în mijlocul meseriașilor și invită la ședința din Oct. »Sărbătoritul«.

FELURIMI.

Numele de botez în zicătorile noastre. Sunt câteva nume de botez cari se întrebuințează în mod tipic în zicătorile, anecdotele și în basmele noastre.

Un scriitor care a studiat treaba aceasta, a însemnat următoarele observațiuni:

Tânase însemnează prost: exempl 1: Nu fii Tânase.

Ion înseamnă naiv: ex: A vorbit și nea Ion, că și el e om.

Marica înseamnă femeie care se amestecă în vorbă fără rost; ex.: Tronc, Marico!

Istrate e omul care nu poate sau nu vrea să înțeleagă ce-i spui; ex: Bună ziua, nea Istrate!

Stan este omul trecut prin multe nevoi; ex: Stan pățitul.

Neaga e femeie cicălitoare: ex: Neaga rea.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Din Șard.

(Urmare și fine.)

Ioan Dobrea 25 c. Maței Maer 10 c. Ilie Dobua și Emilian Bărdaș toți din Zoltan. Nicolae Colceri și Ilie Barabaș din Jacu-Roman, Nicolae Maer, Nicolae Kiis, Cef Nicolae, Ioan Sas, Isidor Gligor și Avram Teacă fiecare câte 25 c. Tomii Maer 50 c. toți din Ernea-Săsască.

Dumitru Holom 25 c. Nicolae Holom 20 c. Gherasim Holom 20 c. Dumitru Holom

25 c. Nicolae Holom 25 c. Bogdan Trilom 20 c. Dărăban Nicolae 15 c. Nicolae Lazăr 25 c. Ioan Popa 20 c. Zaharia Șerban 10 c. Ioan Beuș 15 c. Ioan Șerban 25 c. Nicolae Beuș 25 c. toți din Lepindea.

Adam Bokan și soția Sânzuiana Bokan câte 50 c. Mika Băișan și Simion Cristea câte 10 c. Vasile Scărncei 25 c. din Ștena, Mihailă Fleșari și soția Ana Fleșari câte 50 c. din Apold, Michailă Trintee 25 c. Michailă Vanci 25 c. Ilie Crișan 1 dolar. Ilie Suci, Mihailă Tăfrea și George Șenchea câte 25 c. toți din Boiu mare.

Dionise Dița 15 c. Ioan Bodogăian 25 c. Zacharia Bodogăian 10 c. Ioan Pavel, George Homorozan și G. Zahiu și Domnica H. Dița câte 15 c. I. Bârsan 25 c. G. Dița 10 c. D. Bian 25 c. Ioan Stanciu 25 c. George Drăgici, Zacharia Dița, Ioan Mihailă, George Stanciu, Ioan Drăgici și George Mihailă câte 10 c. Zacharia Pavel 15 c. și Zacharie Băișan 10 c. toți din Feleagu Unguresc.

Ioan Baci 15 c. George Baci 15 c. Crăciun Suci 25 c. din Archita, Eugeniu Vamos 25 c. Dionise Gaba 10 c. Nicolae Dămian 25 c. din Giacăș, Nicolae Danciu 10 c. Ioan Samoilă Borcoman 25 c. din Cohalm, Nicolae Morari 10 c. din Gicaș, Ioan Fetceian 25 c. Nicolae Laorinț 15 c. din Ibaștalău, Ștefan Urdea 50 c. Cuman Andrei 25 c. din Feld Șorban, Ioan Pampu 25 c. Scorei, Pavel Pavel 25 c. Besing-Bac, Zosim Dan 25 c. Filom Lăpădat 10 c. Achim Dan 10 c. Zosim Popa 15 c. Todosia Săcădat 10 c. Nicolae Bleahu 20 c. și Toader Șerban 20 c. din Alma Derzi Domokos 25 c. Sidiirias, Ioan Banciu 25 c. Fofeldea, Isailă Petrii și soția Ana Petrii, Vasiliă Suci, Vunvulea Floarea, Iliă Petrii și soția Saveta Petrii și Patriche Petrii câte 25 c. Mihailă Ciuca 10 c. Iclănzălu-mic, Ioan Tâmpian 25 c. Daia Românească.

Pentru răposăți următorii: Nicolae Lăpădat și fiul Nicolae Lăpădat din Șard, Nicolae Coman și soția Maria Comaniciu și Szoly Istvan, câte 25 cenți.

Terminată în 13 Martie 1906 în munții Indiana (Nord-America) prin Vasile și Marina Coman.

Ioan Dan,
par. gr.-or.

„Foaia Poporului“

— foaie politică.

Nou abonament la „Foaia Poporului“.

În 10 Octobrie c. s'a deschis dieta și deputații noștri vor lua parte la discuții.

„Foaia Poporului“ va aduce vorbirile și luptele lor politice, și mersul politicii la noi.

Ca doritorilor de cetire să putem înlesni abonarea „Foi Poporului“, deschidem ca de obicei și cu 1 Octomvrie a. c. un nou abonament la „Foaia Poporului“.

Abonamentul e de două feluri, anume:

1. Se poate abona „Foaia Poporului“ pe o jumătate de an, din 1 Oct. până în Aprilie.

Prețul acestui abonament e 2 cor. 20 fl.

2. Se poate abona foaia pe 3 luni, din 1 Oct. până în 31 Dec. a c.

Prețul acestui abonament e 1 cor. și 10 bani.

Atragem luarea aminte a cetitorilor și în deosebi a iubitorilor nostri țărani asupra „Foi Poporului”, care e făcută anume pentru ei și este cât se poate de ieftină.

Abonații primesc la sfintele sărbători ale Crăciunului un frumos dar de Crăciun, trebuincios în fiecare casă.

Cu acest prilej facem luători aminte pe iubitorii nostri cetitori și asupra „Bibliotecii Foi Poporului”, făcută anume pentru popor. Au apărut până acum 8 broșuri, fiecare costă 20 bani. Toate opt 1 cor. 60 bani și porto 10 bani. Banii se pot trimite de odată cu abonamentul la foate.

Asemenea se poate trimite și prețul la „Călinarul Poporului” pe 1907, care a apărut, cu cuprins bogat și ilustrații frumoase.

Prețul unui exemplar 40 bani și 5 bani. porto.

NOUȚĂȚI.

La Roma. Escalența Sa Metropolit din Blaj, Dr. Victor Mihalyi a plecat — după cum vestește „Unirea” — la Roma, ca să viziteze mormintele apostolilor și să raporteze Papei despre starea arhiepiscopiei în cei 5 ani din urmă.

Metropolitul stă câteva săptămâni în Roma.

Români Macedoneni în America. În America nordică sunt și Români macedoneni mulți. Ei au două societăți de ajutorare: „Lupoica” pentru toți, și „Speranța” numai pentru cei din comuna Pleasca și alte două comune din împrejurime.

„Apărarea Națională.” Cu acest nume a apărut la Cernăuți o nouă foaie, cu program național independent. Scopul e, consolidarea tuturor Românilor bucovineni sub un drapel național, va apăra interesele tuturor Românilor bucovineni, nu stă în serviciul nici unui partid politic, nu e patronată de nime și nu primește subvenție de la nime. Apare de 3 ori pe săptămână. Abonamentul anual 24 cor.

Șirirea primului număr a cauzat mare bucurie în sinul Românilor Bucovineri.

Jertfele unui taur. Săptămâna trecută a scăpat din un circ din Madrid un taur, care a cauzat mari nenorociri. Taurul a călcat în picioare pe uliță pe un hornar, apoi a luat în coarne pe o femeie, în urmă a intrat în o grădină botanică, unde a rănit mai mulți păzitori. De aici a ieșit iarăși în ulițe și a răsturnat un car, apoi a rănit mai mulți oameni, până ce în sfârșit a fost pușcat de poliști.

Osândit pentru duel. Cetitorii nostri își vor aduce aminte, că anul trecut prin Maiu baronul Keglevich a fost ucis în duel de deputatul Hencz. În Nr. 22 din anul trecut am și adus chipul, cum Keglevich cade străpuns de sabie. Cauza duelului a fost o vătămare împrumutată în dietă. Keglevich i-a zis lui Hencz măgar, iar acesta i-a strigat, că e o vită cu coarne.

În cauza aceasta s'a ținut săptămâna trecută judecata în Budapesta și Hencz a fost osândit la o jumătate de an temniță de stat.

Flșpan în comitatul Caraș-Severin a fost numit Carol Fialca, fost până aci vițespan în acelaș comitat.

Țarul în Finlanda. Cum știm, Țarul s'a întors de curând din Finlanda, unde a petrecut cu familia sa trei săptămâni. În acest

timp Țarul s'a ocupat foarte puțin cu politica și timpul și l-a petrecut cu vânatul. Să spunem, că Țarul e foarte bun ținător. În timpul vânatului Țarul a fost grijit bine de gardiști, cari erau ascunși prin păduri, fără să știe de ei Țarul. Numai rar se întâmpla să se întâlnească cu câte unul și întâlniri de aceste îl întristau, căci își aducea aminte de starea lui de sub pază din palatele capitalei. În timpul, cât a stat Țarul în Finlanda a dat mulți bani bisericilor, școalelor și săracilor.

Călătorie cu preț redus. Învățătorii și profesorii dela școalele confesionale au obținut favorul de a călători cu preț de jumătate pe căile ferate ungare.

Alegerea din Bichiș-Ciaba. Am scris, că mandatul deputatului țărănesc din Bichiș-Ciaba, Achim, a fost nimicit. Acum se face alegere de alt deputat. Partidul democrat a candidat pe Dr. Pető, care însoțit de Vázsonyi, capul partidului democrat, a sosit în B. Ciaba să-și fie vorbirea de program. La sosire l-a felicitat Achim și mulțimea i-a făcut ovații. A vorbit și Vázsonyi și în vorbirea sa a tăbărit aspru asupra partidului „domnesc” din Bichiș-Ciaba.

Fluidul de restituție al lui Kwizda pentru cai. Cine vrea ca să păstreze curate vinele cailor sei, la tolosire încordată, aceuia este a ii se recomanda folosirea fluidului de restituție al lui Francisc Ioan Kwizda din Kornenburg. După fiecare folosire se frecăm, după ce am frecat bine cu paie vinele, picioarele calului de la genunchi până la copită cu acest fluid de restituție și apoi se le bandagiam ușor; acesta este un mijloc simplu și totuș de mare efect, ca să păstrăm vinele proaspete și încordate și să înconjurăm formarea de pocă. Astfel fluidul c. r. priv. de restituțiune pentru cai se nu lipsească din nici un grajd bine îngrijit.

Adunarea fondurilor din Năsăud s'a ținut — după cum scrie „Rev. Bistr.” — în 4 Oct., în aula dela gimnaziu, fiind cercetată binișor. Discuțiile au fost animate. Casele cele nouă clădite ca cuartire profesionale se vor întrebuița conform menirii și nu se vor da în arândă, după cum cereau unii. Ar fi însă de dorit, ca nici profesorii cari le vor avea de locuințe se nu le dea în arândă. Didactul din anul școlar viitor începând se va urca la încă odată câte, căci altcun fundul școlar nu-și poate acoperi cheltuielile. Au mai fost create și alte izvoare nouă de venit de mai puțină însemnătate.

Școalele de stat. Ministrul de culte Apponyi a ridicat în budgetul său poziția școalelor populare cu sume considerabile. Scopul ministrului e să întemeieze școale de stat cât se poate de multe, încă în anul acesta, în special pe teritoriul locuit de naționalități și acolo unde se simte lipsa pentru întărirea poporului maghiar. Deocamdată sunt luate în vedere comitatele Ciănad, Bichiș, câteva din Ardeal și din nordul Ungariei, în Slovăcie. Așa scriu foile maghiare.

Goană după nevastă. Nevasta generalului rus Nesacoff a fugit de câteva săptămâni dela bărbatul seu cu un căpitan. Fugarii și-au luat calea spre America și bărbatul după ei. Când a sosit acesta în Newyork a aflat, că fugarii au plecat îndărăpt spre Europa. Nesacoff și-a scos numai decât bilet pe un vapor și a plecat și el. În Europa îi urmărește preste tot locul, cu revolverul în mână, gata a-i pușca îndată-ce îi va afla, dar până acum nu i-a aflat. Să zice, că mai în urmă fugarii au fost văzuți în Anglia; ei sunt obosiți de fugă, cu atât mai mult, că Nesacoff a angajat acum și spioni, cari îi urmăresc.

O nouă boală de ochi. Profesorul de medicină Schuster din Berlin a descoperit o nouă boală de ochi, căreia îi dă numele de „orbia de cuvinte”, care este înrudită cu așa numita „orbie de colorii”.

Un negustor rus de blănuri este bolnavul care suferă de această nouă boală. Acesta

într-o bună dimineață s'a pomenit că nu mai știe să cetiască, nu mai știe să facă deosebire între litere. Înțelege tot, răspunde curat la toate întrebările, nu e prost, dar de cetit nu știe nici decum. Numerele le cunoaște bine, dar literele nu. Este interesant că știe scrie corect și plăcut, dar apoi nu poate ceti nici scrisoarea sa proprie. Care e cauza acestei boale, nu se știe. Ochii îi sunt limpezi, sănătoși, gândirea e corectă, e om în toată firea, dar a uitat cetirea, fără însă să uite scrierea.

Ninsoare la Brașov. „Gazeta Trans.” scrie, că Miercuri în 9 Oct. n. a început să ningă în Brașov și a continuat a ninge toată noaptea. Tâmpa a fost acoperită de un strat alb, tot așa și acoperișele caselor. Zăpada a făcut mari stricăciuni prin grădini, rupând numeroase crengi.

Convocări. Despărțământul „Făgăraș” al Reuniunii înv. din Archiepiscopia gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, conform §-lui 21 din statute, își va ține adunarea de toamnă, Duminică la 4 Noemvrie st. n. a. c. în comuna Herseni, la care avem onoare a invita P. T. membrii și toți binevoitorii școalei.

Din Program amintim: Azistare la prelegerea practică din geografie cu elevii școalei locale prin înv. George Fetu. — Alegerea comisiunilor pentru apretierea prelegerii practice și a dizertațiunii, precum și pentru încasarea taxelor. — Dizertație economică prelucrată de înv. Ilie Faroga. — Raportul delegațiilor dela adunarea Reuniunii. Raportul comisiunilor esmise etc. Octavian Popp, președinte. Ioan Cocîșiu, secretar.

— Despărțământul Reghinului, apartenător reuniunii învățătorilor gr.-cath. din Archiepiscopia de Alba-Iulia și Făgăraș, în înțelesul statutorilor sale și conform concludului luat în adunarea precedentă, își va ține: adunarea generală de toamnă la 30 Octomvrie st. n. a. c. în Reghinul săsesc, la care onorații domni preoți, ca directori școlastici, spectatii membrii fondatori, ordinari și ajutători, precum și toți aceia cărora le zace la inimă cauza învățământului elementar, prin aceasta cu toată onoarea sunt invitați.

Din Program amintim: Esmiterea comisiunilor: a.) pentru critica prelegerii practice, b.) pentru apretierea disertațiilor cetite în adunarea prezentă, c.) a acelei pentru constatarea membrilor prezenți, culegerea tacselor și înscrierea de membri noi și d.) pentru critica edificiului și a recuisitelor scolastice. Ascultarea prelegerii practice: „Conceptul frângerii decimale”, cu elevii din despărțământul al IV-lea, și al V-lea de învățătoriu Georgiu Maior. Ioan Popp învățătoriu în Sânmihail și Romul Catarig învățătoriu în Gurgiu vor diserta câte o temă liberă. Comisiunile de sub punctul 2'-și fac raportul. etc. Georgiu Maior, președinte. Michail Pașcu, notariu.

Sf. Sinod al bisericii autocefale din România s'a întrunit în sesiunea ordinară de toamnă Duminică în 1/14 Octomvrie în București.

„Luceafărul.” Am amintit, că frumoasa și valoroasa revistă beletristică „Luceafărul” apare de aci înainte în Sibiu. Redacția se află în strada Schewiss Nr. 2 unde sunt a se adresa scrisorile, abonamentele etc.

Cartea engleză: Românul amerloan, atât de trebuinciosă celor ce sunt sau merg la America, a eșit în tipar în tipografia noastră în o ediție nouă, prelucrată cu îngrijire. Cartea, cum știm, e alcătuită de dl Victor Lazăr. Prețul 1 cor., și 10 bani porto, se poate procura la administrațiunea „Foi Poporului”.

**1907. Cumpărați »Călinarul Po-
porului« pe 1907, care a apărut. Vezi
avizul de pe pag. 2 a nrului de azi.**

Cununie. Duminecă în 14 l. c. a fost
cununia poetului nostru Octavian Goga, secret.
»Asociațiunii«, cu d-ra Hortensia Cosma,
fiind naș cunoscutul poet și scriitor Alexandru
Vlahuță din București, cu doamna. Actul cu-
nuniei l-a săvârșit asesorul Dr. Miron E.
Cristea, ținând în urmă o frumoasă și pă-
trunzătoare vorbire. La cununie a fost de
față o mare mulțime de public, care a um-
plut biserica catedrală.

Sfințire de biserică. Actul sfințirii bi-
serice gr.-or. din Sălciua de sus, din nou
edificată, va avea loc, Duminecă în 8 (21)
Octomvrie a. c. cu începere dela 8^{1/2} oare
dimineața, sub conducerea P. Onor. Domn
Dr. Miron E. Cristea, asesor cons. ca
delegat al Escelenției sale înalt preasfințitului
Archiepiscop Ioan. Actului sfințirii va urma
la 1 p. m. banchet și la 5 oare p. m. concert
urmat de petrecere cu joc. Aranjându-se atât
banchetul, cât și concertul în favorul biserice,
se primesc cu mulțămintă suprasolvirile și se
vor cuita publice.

Expoziția de copii din Apoldul rom.
aranjată de Reun. agricolă din com. Sibiu, în
1/14 Oct. c. a reușit foarte bine. La espo-
ziție s-au prezentat la 400 copii și un public
mare. Raport va urma.

**Despărțământul Seliște al »Asocia-
țiunii«. Comitetul despărțământului Seliște al
»Asociațiunii« convoacă prin aceasta adu-
narea cercuală ordinară pe Duminecă, în 4
Noemvrie n. c. în Aciliu, la care se invită
toți membrii și toți cei ce se interesează de
afacerile culturale ale poporului român.**

Din program amintim: Prezentarea
raportului general. Alegerea unei comisii
pentru cenzurarea cassei și încasarea tacselor
dela membrii noi. Dizertația: »Inimicii viței
de vie și mijloacele de apărare contra acestora«,
de I. Chirca. Stabilirea bugetului pro 1906 etc.
Pentru comitet: Dr. Stroia, direct. desp. P.
Giura, secretar.

Societatea de lectură »Ioan Popasu«
o tinerimei studioase de la Institutul teologic-
pedagogic din Caransebeș s'a constituit în
în sedința s'a din 17 Septemvrie 1906 st. v.
sub presiul D-lui profesor Iosif Balan, în
modul următor:

Președinte: Iosif Bălan profesor; V-
președinte: Nicolae Popovici teol. c. III;
Notar I: Aureliu Simu teol. c. III; Notar II:
Aureliu Bălan ped. c. IV; Bibliotecar: Vic-
hentie Giorogariu teol. II. V-bibliotecar:
Spasie Crăstea ped. c. III. Cassar: Iosif Ca-
ragia teol. c. II; Controlor: Ioan Stefan
ped. c. IV;

Membrii în comitet: Virgil Musta teol.
c. III; Petru Vuc teol. c. III; Antoniu Atnagia
teol. c. II; Coriolan Popovici teol. c. II;
Aureliu Balea teol. c. I; Iuliu Ionescu teol.
c. I; Alexandru Florei ped. c. IV. Emil Nistor
ped. c. III; Nicolae Vasile ped. c. II; Ioan
Șărângheu ped. c. I;

Din America. Din Indiana-Harbor ni
se scrie următoarea tristă întâmplare:

O ne...

„Fătletatea,“ noua bancă pe acții din
Sadu ține Joi în 1 Nov. n. c. o adunare ge-
nerală extraordinară pentru stabilirea taxei în
favorul fondului de rezervă pentru transcrierea
fiecărei acții și stabilirea textului maghiar a
prospectului și convocătorului adunării gener.
constituante.

Teatru german în Sibiu. Trupa dlui
Leo Bauer își începe reprezentațiile Marți în
23 l. c. cu puteri escelente și cu repertoriu
bogat.

Societatea »A. Șaguna.« — Societatea
de lectură »Andrei Șaguna« a teologilor și
pedagogilor din Sibiu s'a constituit pe anul
școlar 1906/7 în sedința ținută la 3/16 Sept.
1906 sub presiul P. C. Sale d-lui Dr. Eu-
sebiu R. Roșca director seminarial, protosin-
ghel în modul următor: Președinte: Dr. Aurel
Crăciunescu prof. sem., Vicepreședinte: Vasile
Păltineanu, cl. a. III. Archivar: O. t. Costea,
cl. a. III. Notar: Pavel Borzea, cl. a. I. Cassar.
Iosif Tăulea, cl. a. II, Controlor: Pant. Bratu,
cl. a. I. Bibliotecar: Iosif Mircea, cl. a. II. Vi-
cebibliotecar: Nic. Enciu, ped. a. I. Redactor.
Petru Roșca cl. a. III. Econom: G. Lincu ped.
a. III. Membrii în comisiunea literară: Tr.
Achim, cl. a. III. Șt. Hărăgușiu, cl. a. III.
Petru Debu, cl. a. II. Ioan Ludu cl. a. II. Tr.
Cibian, cl. a. I. Ioan Dandea, cl. a. I. N. Bem-
bea ped. a. III. Ioan Călborean ped. a. III.
Ioan Hașcu ped. a. II.

Fete la aparență bătrâne capătă co-
loare vioaie, dacă se îngrijesc cu laptele de
crastaveți al farmacistului Balassa, veritabil en-
glez, de renume universal și total nesticăcios.
Acest cosmetic fără păreche, după folosința de
câteva zile depărtează creșele, zgrăbunțele, bu-
bițele, pistruii, petele de ficat și ori ce boală de
piele și îi dă vioiciune, fineță și frumseță.
Sticla 2 cor. Se capătă în fiecare farmacie.
Pe postă se trimite prin farmacia Cornel Ba-
lassa, Budapesta - Erzsébetfalva. Se ne ferim
de imitații fără valoare. Se poate căpăta în
Sibiu la farmacia I. C. Molnar. Depozit de
vânzare și expediție Cornel Balassa în Buda-
pesta, strada Andrassy 47. 52 2-2

**Numeroase casuri de otrăvire se
nasc din constipație.** Fiecare persoană,
care suferă de scaun neregulat, vârtos, adună
în intestine necurătenii, cari constau din
resturi de nutremânt semi-putrede și cari
corump și discompun sângele. În apa minerală
amară »Franz Iosif« este dat omenimii un
product natural de lacsat, care se poate numi
un mijloc ideal de lacsare, căci se poate lua
an de an, fără să-și pearză efectul și fără a
îngreuija stomacul și intestinele.

Scrieri nenumărate de recunostință,
între cari de la cei mai escelenți medici, docu-
mentează acest adevăr.

Se se ceară deci în farmacii, drogherii
și neguțătorii de ape minerale espres

»Apă amară Franz Iosif«.

**Setea nenaturală, acrimie incoomodă
în stomac și adeseori diaree** sunt urmări
ale gustării cafelei de boane, nu-s așa în ge-
neral cuoscute, ca efectul stricăcios al ace-
leia asupra întregului nostru sistem nerval.
Deci pentru-ce se luăm asupra-ne aceste ur-
mări, cari formează o mare daună pentru să-
nătatea noastră și pot duce durere până la
apoplexie, adese-ori atât de neașteptată, pe
când acele prin o mică schimbare în pregă-
tire se pot de tot încuraja! Se amestecăm ca-
fele de boane, dacă nu voim să abdicem de
la plăcerea noastră de a bea cafea. Cu cafeaua malt-Kneipp
avem o cafea aro-
matică și sănătății. O
cafeă de boane și primirea
cafelei malt-Kneipp
plendit. Pentru
cărora medicii le
recomandă, se reco-
mandă Kneipp a lui
Kneipp, fiind-că ea în
cafele de boane
aceasta e nutritivă

Ce este mai fără rezon

și mai mult de condamnat, decât a se simți
bolnăvicios, fără a face ceva contra acesteia,
dacă și cea mai mică lucrare ne pare oste-
nicioasă și omul începe a-și pierde ori ce cu-
ragiu de viață. Aci este Emulsiunea lui Scott
din ulei medic. de pește și hypophosfiți de
calciu și natron, una din cele mai bune și
mai sigure mijloace, a întări sistemul corporal
și nerval și a-l renvia. Emulsiunea lui Scott
cuprinde părți de compunere numai de cea
mai bună calitate, este un mijloc nutritiv tech-
nic și aduce repede curagiu nou și nouă pu-
tere de viață.

Pentru veritabila emulsiune a lui Scott
garantează semnul adaus aici, un pescar care
duce pe spate o știucă mare.

Cu provocare la aceasta foaie,
trimițând înainte 75 fil. în marce
postale, servește cu sticlă de model

Dr. BUDAI EMIL, »Stadtpotheke«
Budapest IV. Vázz-utczá 34/50.

Prețul sticlei originale coroane 2.50.

Se capătă în toate farmaciile. 24 1-2

Se poate căpăta în tot locul
Kalodont
68 32-42 a lui Sarg
oremă de dinți neînnoșurați de lipsă, păstrează
dinții curați, albi și sănătoși.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI

I. D. în Braș. S'au împărțit
C. Ch. B. în Câmp. Noi am trimis-o de aici în
8 Oct. c. Ți-a fi luat-o cineva dela poștă.

G. P. în Cap. măn. Fiți cu răbdare, că se vor
publica. — Cartea engleză am trimis-o. — Pentru pas-
cu adevărită dela comună la vicșpan.

L. C. în Câmp. Aici se o legi te costă prea
mult porto încoace și încolo. Caută în orașul cel mai
aproapiat un legător de cărți.

Ab Nr. 2535. Vor veni numai se avem loc.
Puțină răbdare.

Agârbiclu. Ți-am retrimis articolul cu srisoare.

N. I. în Dr. Mari mulțumite. Va veni, dar' nu-
mai începând cu nrul procsim.

La mai mulți învăț. Vor urma toate pe rând,
căci păreriile trebuie știute de toți, iar' lupia o vom
duce-o până la izbândă.

Cor. Andr. în Cistelu. Mulțumite. Călinarul
s'a trimis.

Proprietar, editor și redactor responsabil

Silvestru Moldovan

Tiparul »Tipografiei« Henric Meltzer

Grija femeii este pen-
tru binele familiei!

Kathreiner
cafele de malt Kneipp

prin modul de producere a lui Kathreiner
este gustosă, ajută sănătății și e lefină,
oferă deci cele mai neprețuite avanta-
gi pentru ori-care economie casnică!

La cumpărare să se accentueze
expres numele Kathreiner și să se
ceară numai pachete originale cu
marca de scutire preotul Kneipp.

Kaiser-Borax

Macht die Haut zart und weiss

97 5-5

Acordarea de claviere și reparaturi.

Ludovic Etter**Sibiu, strada Urezului 6.**

Cunoștințele mele muzicale, cum și tehnice de mai mulți ani, pe cari 'mi-le-am însușit în fabricile de claviere din Viena, asemenea și o praxă estinsă mă îndreptătesc a asigura, că voi corespunde tuturor cerințelor onoratei clientele.

Fiindcă eu fac călătorii din timp în timp în cele mai multe locuri din comitatele Transilvaniei, așa rog pe onor. intereseți eventualele însărcinări resp. înștiințări a 'mi-le comunica sub adresa de mai sus, ca ocazional să merg pe acolo și să pot face serviciul.

Mijlocire de procurare de instrumente nouă din primele fabrici din țară și străinătate.

172 6-6

RECLAMA

permanentă, cu scop și practică este sufletul, factorul dător de viață pentru ori-ce fabrică, întreprindere comercială, industrială și de negoț. Cum, unde și când se poate insera mai cu efect, mai bine și mai ieftin se poate afla în

Expeditia de ananțuri**Iuliu Leopold****Budăpesta, VII., Erzsébet-körút 54.**

unde se mijlocește cu conștiințiositate, punctualitate și ieftin publicarea inseratelor și reclamelor în toate foile și călindarele din Budapesta, provincă și străinătate. Planuri și prelim. de spese gratis.

Marca de scutire: „Anker“.

Liniment. Capsici comp.,
substituire pentru**Anker-Pain-Expeller**

este un mijloc de casă de mult probat, care se folosește mai mult de treizeci și șapte de ani ca ungere sigură la podagră, reumatism și rețeli.

Atenție. Din pricina imitațiilor de mai puțină valoare, la cumpărare să fim precauți și să primim numai sticle originale în șauile cu marca de scutire Anker și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fil., C. 1.40 și C. 2 — se capătă în toate farmaciile; dep. princ. la Iosif Török, farm. în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la**„Leul de aur“ în Praga**

Strada Elisabeth Nr. 5 nou

Expeditie zilnică.

214 8-40

Salon de pălării de modă

August Gruber

Sibiu

Piața mare Nr. 19, etagiul I.

Deposit și confecționare de pălării de modă de cele mai elegante și articli de modă de toate prețurile, și modele originale vieneze și pariziene. 118 14-52

Învățăcel de prăvălie.

Să primește imediat un învățăcel în prăvălia subscrisului, să fie din casă bună și să fi absolvat 1-2 clase gimnasiale.

236 1-2

Ioan D. Bârsan

Szelistye (com. Sibiu)

Norocul lui Török

este vecinic.

Neîntrecut

e norocul, care favorizează colecția noastră principală. Deja am plătit onoratiilor nostri cumpărători în timp scurt mai mult de

27 milioane coroane de câștiguri

între aceste cele mai mari câștiguri, anume:

de 2-ori marele premiu de

600.000 coroane

câștigul cel mai mare de

400.000 coroane

cum și câștiguri 5 à cor. 100.000, 3 à 90.000, 3 à 80.000, 3 à 70.000, 4 à 60.000, mai multe à 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 și afară de aceste încă alte multe câștiguri mari à 10.000, 5000, 3000, 2000, 1000, 500 cor. etc.

Recomandăm deci a participa la loteria de clasă, cea mai bogată în șanse de câștig în lumea întreagă și a comanda la noi un los de noroc. — În viitoarea, a 19-a, loterie de clase se vor trage din

125.000 losuri cu 62.500

de câștiguri de bani și anume în total în sumă enormă de

16 milioane 457.000 coroane.

Cel mai mare câștig ev. 1.000.000 coroane. Special 1 premiu cu 600.000, 1 câștig à 400.000. 1 à 200.000, 2 à 100.000, 2 à 90.000, 2 à 80.000, 2 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 3 à 40.000, 3 à 30.000, 6 à 25.000, 9 à 20.000, 13 à 15.000, 44 à 10.000 și încă multe altele.

Plătirea conform planului a losului original de clasă I. este:

Pentru $\frac{1}{8}$ los original fl. — 75 sau Cor. 1.50, pentru $\frac{1}{4}$ los original fl. 1.50 sau Cor. 3.—
» $\frac{1}{2}$ » » » 3.— » » 6. » $\frac{1}{1}$ » » » 6.— » » 12.—

și aceste se vor espeda cu rambursă sau după trimiterea înainte a banilor. Planuri oficioase gratis. Comande la losurile de mai sus rugăm a ni-se trimite cu deplină încredere până în

28 Octomvrie a. c.

fiindcă numerii nostri de noroc trec iute.

234 1-5

A. TÖRÖKcea mai
Budap.I. Filială:
III. Filială:

Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu pregete nime într-o chestiune atât de gingașă a se prezenta odată în persoană, pentru-că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctul locului, cauza, răspândirea și starea boalei, ori-cât de adânc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei examinări poți cu siguranță afla și calea, pe care ajungi la vindecarea răului, ceea-ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împiedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci se-și descrie boala cu deamăruntul și după ce va fi examinată va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisoare se pună marcă de răspuns. După încheierea curei scrisorile se ard sau la cerere expresă se retrimite.

Un astfel de lecuior și curățitor e institutul special al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII. Kerepesi-ut 10) unde cu bunăvoință și conștiințioasă capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale, unde 'i-se curăță sângele bolnav, nervii 'i-se întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice Dr. Palócz vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metoda lui propriu de vindecare și casurile cele mai neglijate, boalele de beșică, de țeve, de tisticule, de șira spinării, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, boala albă, boale de sânge, de piele și toate boalele ce se țin de organele sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși Dr. Palócz dela 10 ore a m. până la 6 ore seara (Dumineca până la 12 ore la amezii).

Adresa: **Dr. PALÓCZ**, medic specialist de spital: Budapesta VII. Kerepesi-ut 10. 84 84—

Econoamă.

Să caută o femeie sau o fată, care se pricepe la economia casei și îngrijirea culinei (bucătărie), la un veduv cu doi copii, cu prima Nov. st. n. c.

Să recere pe lângă limba română, să cunoască și limba germană.

Ofertele în scris se se trimită la redacțiunea acestei foi. 233 1—2

Fără îndoială cele mai bune și
mai ieftine

lumini de ceară

în toate mărimile, albe și cu flori, atât
en gros cât și en detail se pot căpăta la

Gustav Meltzer

fabrică de lumini și săpun
strada Gușteriței 25.

Filială Meltzer, Piața mică.

Parfumeria Meltzer,
strada Cisnădiei.

220 3—

„CĂLINDARUL POPORULUI“.

A apărut:

„Călimdarul Poporului“ pe 1907.

Cel mai bun și mai ieftin călimdar românesc, cu cuprins bogat și felurit, pregătit anume pentru trebuințele oamenilor dela țară. Afară de partea calendaristică, cuprinde povești, posii, anecdote și glume, articlii economiei, etc. etc. și neîntrecutul:

Răvașul nostru

toate întâmplările mai însemnate de preste an, dela noi și din străinătate.

Călimdarul e împodobit cu

multe ilustrațiuni alese

între cari amintim portretele regelui și reginei României, al metropoliților Șaguna și Meșianu, a dep. Dr. T. Mihali, a poetului Goga etc.

Prețul 40 fileri și porto 5 fileri.

Să află de vânzare la librăria „Foi Poporului“ și la toate librăriile.

Eftin de minune!

500 buoăți ou fl. 1.85.

Un orologiu excelent și elegant, cu garanță că umblă bine și în 36 de ore numai odată trebuie tras, împreună cu un lanț aurit; un admirabil so de oră-vată cu brillant-simili; un inel aurit cu postră imit. pentru domni ori dame; o garnitură admirabilă, constătătoare din bumbi de manșete, guler și un plect, gar. 3%, aur-double, 6 buoăți batiste de buzunar, gar. de in; unelte de scris elegante de nikel; o etui de oglindă de toaletă cu un pepten frumos; un săpun de toaletă aromatic; o carte de notițe legată; 12 buoăți de bilete artistice a bărbatilor renumiți ai secolului trecut, 72 buc. pene de cancelarie engleze și încă 395 buoăți diverse, cari sunt folosite în casă, sunt gratis. Toate la oaltă cu orologiu care singur prețuiește acești bani, costă numai fl. 1.85.

Trimiterea cu rambursă sau cu plată înainte prin casa de export

H. Spingarn, Cracovia, nr. 42.

La cumpărare de două pachete dau gratis un frumos briceag de buzunar, cu două tășuri. La mai mult de două pachete de fiecare un astfel de briceag.

Pentru-ce nu convine, se trimite numai decât îndrept bani. 9 1—1

Nu numai se cetim

ci trebuie să și probăm

săpunul de lapte de crin Steckenpferd

dovedit de bun, medicinal, de Bergmann & Co., Drezda și Teschen a/E. mai nainte săpun de lapte de crin al lui Bergmann (marca 2 băieși) ca se avem un teint alb și liber de pistrui, cum și o culoare delicată a feții.

Să află bucata cu 80 fileri în Sibiu la: Farmaciile la »Urs«, Piața-mică, A. Rummler, str. Turnului. C. Müller, Piața-mare, drogh. Carol Morscher, str. Cisnădiei, I. B. Misselbacher sen., Piața-mare, Gustav Meltzer, str. Cisnădiei, str. Gușteriței, Piața-mică, Prima fabrică ard. de lumini de stearin, str. Cisnădiei, Carol Arz, str. Cisnădiei; mai departe în Sighisoara la: farmacia Lingner, I. B. Misselbacher. 86 28 —50

228 2—

Trebuințele d-voastre de cafea și tee

se le acoperiți mai bine la **Iuliu Meinl** în **Budapesta** (filială: **Sibiu, strada Cisnădiei 24.**) Firma Iuliu Meinl e dovedită ca cea mai mare în Ungaria în branșa sa. Ea importează cafea și tee direct din țările de producție, ceea-ce se poate dovedi. Cereți preț-curant; acesta ofere în sine și prin sine o lectură interesantă și cuprinde o mulțime de lucruri, cari sunt foarte prețioase a le cunoaște fiecare econoamă. Preț-curantul la dorință se trimite gratis și franco.

Iuliu Meinl, Budapesta. Filială: Sibiu, strada Cisnădiei 24.

Nr. 11886/906.

235 1-1

Publicațiune de licitație.

Din partea subscrisului scaun orfanal se publică prin aceasta, că la 27 Octomvrie a. c. după amiază la 2 ore se va vinde de bunăvoie pe calea licitațiunei în cancelaria comunală din Miercurea, casa lui »Hauenschild«, indusă în protocolul funduar al comunei Miercurea Nr. 2020, Nr. topografic A 534 și 535, și aflătoare lângă drumul principal Nr. 44. Casa constă pe deoparte din 3 odăi, bucătărie, dintr'un cuptor întocmit pentru prăjituri cu o cameră, de altă parte din localități pentru boltă (prăvălie), 1 odă, bucătărie, pivniță, bucătărie de vară (sutr. gerie) magazin, 2 locuri pentru lemne și un cuptor, mai de parte grădină de legumă și pomi. Prețul de strigare e 6000 Coroane; casa se va da plus oferentului.

Condițiunile de licitație se pot vedea în orele oficiale în cancelaria comunală din Miercurea, precum și la subscrisul scaun orfanal.

Nagyszeben, în 16 Octomvrie 1906.

Scaunul orfanal comitatens

Hentes
lociitor de președinte.

Nr. 4109/1906 pret.

219 3-3

Vindere de lemne de brad.

Comuna Seliște, Gales și Tilișca au primit cu ordiul m. Nrul 32883 I-A-2 îndreptățirea de a vinde, în brădetul dela Piatra-Albă lemnele de brad pe un teritoriu de 1057.3 jugere cat. prin tăiere, — ear' pe un teritoriu de 714.7 jug. prin rărire.

Negustori de lemne, care se interesează de vânzarea de păduri pot lua aceste părți în privire în lunile Octomvrie și Noemvrie a. c., până-ce ține timpul favorabil.

Pentru deslușiri și îndrumări se poate adresa la primăriile comunelor interesate, respective la curatoratul de cerc r. u. g. silvanal în Seliște.

Seliște, în 25 Septemvrie 1906.

Primpretorul cercului.

Mr. 2919/906.

230 2-3

Publicare de licitație.

Lemne de foc și de lucru din secția de exploatare »B« a pădurei comunale A'țina, aflătoare pe o tăietură de 180 jugere cat. din anul 1903—1905 cu diametru de 18—26 cm. 2052 de bucăți, c. diametru d: 28—38 cm. 2960 de bucăți și cu diametru de 40—70 cm. 1683 de bucăți, de stejar din cari se pot scoate 5040.⁸ metri cubici, se vor vinde prin licitație publică împreună cu oferte închise, în 29 Oct. n. c. la casa comunală din A'țina.

Prețul de strigare 31514 Cor. 60 fil.

Vadiu: 10% a prețului de strigare.

Oferte ulterioare nu se iau în considerare.

La ofertele scripturistice are să se alăture vadiul scris.

Condițiile de licitație se pot vedea la oficiul reg. ung. forestier din Sibiu și la primpretorul subscris.

Nocrich, 7 Oct. 1906.

În absența din oficiu a prim-pretorului

Graef
pretor.

Lucrători

pe lângă plată mare și tratare bună, află ocupație durabilă în

Fabrica de săpun a lui

Gustav Meltzer
Sibiu, strada Gușteritei 25.

232 1-2

Pentru tipar responsabil **Henri Meltzer**.

În totdeauna bani în buzunar.

Până la 200 sau 300 Cor. lunar profit pentru doamne și domni din toate clasele și pretutindeni prin reprezentanți, lucrări de mână, adrese, etc. pentru articole de consum. Detalii sub „Mercur“ Nürnberg 1, Fürtherstrasse 78. 178 10-10

Marce postale

vechi și mai bune, de-ale iubileului României și altele cumpără

IOAN MIKSCH

Troppau, Annagasse 1.

218 4-5

Institut indigen. — Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu

17 44-52

— Intemeiată la anul 1868 —

în Sibiu, strada Cîsnădiei nrul 5 (edificiile proprii),

asigură în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune,
edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: Capitale asigurate asupra vieții:

90,981.088 coroane.

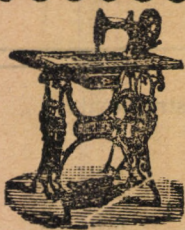
9,125.898 coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăg. de incendii 4,077.718-75 c. pentru capitale asig. pe viață 8,568.863-87 c.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Direcțiunea în Sibiu, str. Cîsnădiei nr. 5 etagiu I., curtea I.,
și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița și Cluj, precum și dela
subagenții din toate comunele mai mari.

AVIS!

P. T.

Comerciul de mașine de cusut și biciclete

Carol F. Wultschner

cum și atelierele sale și
institutul seu de nichelat,

se află din 1 Septemvrie 1906 în

strada Poplăcii 43 (Quergasse, colțul Hechtgasse)

unde se execută prompt, conștient și foarte ieftin toate lucrările aparținătoare
branșei mecanice, cum și toate reparaturile la bicicle și mașinele de cusut.

Tot acolo se află și un

Deposit de bicicle, producție proprie și deposit de mașine de cusut
de-ale celor mai renumite fabrici din Germania și Austria.

Mai de parte se află întotdeauna în deposit toate părțile constitutive ale mașinelor de cusut și ale bicicletelor și apertinențele lor.

Ocazie rară de cumpărat
în mașine de cusut, cu prețuri foarte scăzute.

Rugându-mă de spriginul binevoitor, semnez

227 2-3

Cu distinsă stimă

Carol F. Wultschner, mechanic
Sibiu — Nagyszeben.

Cerneala de imprimat E. T. Gleitsmann, Drezda — Budapesta.